

WOORD & DAAD

Uitgave van de Protestantse Gemeente te St.-Oedenrode, Son en Breugel

'September'
miniatur, ca. 1412
Gebroeders Van Limburg.

Hoewel de kinderen nog even van hun vakantie kunnen genieten, staat het nieuwe schooljaar onmiskenbaar voor de deur. De schoolboeken voor het nieuwe jaar staan al klaar.

Het is goed dat kinderen een flinke tijd zomervakantie hebben. Een schooljaar lang leren en werken vraagt veel van ze, en daarnaast groeien ze ook nog eens. Fysiek én mentaal. Aan het eind van een schooljaar zijn ze moe en kunnen ze het bijna niet meer opbrengen om te leren voor hun proefwerken.

Voor kinderen is vakantie een periode waarin ze niet naar school hoeven. De dag wordt niet geregeerd door verplichte lesuren en het maken van huiswerk. Ze hebben tijd voor de dingen die ze zelf leuk vinden.

Zelf heb ik drie weken vakantie gehad. We zijn naar Frankrijk geweest en hebben er genoten van het mooie weer, de prachtige omgeving en geslenterd door leuke stadjes.

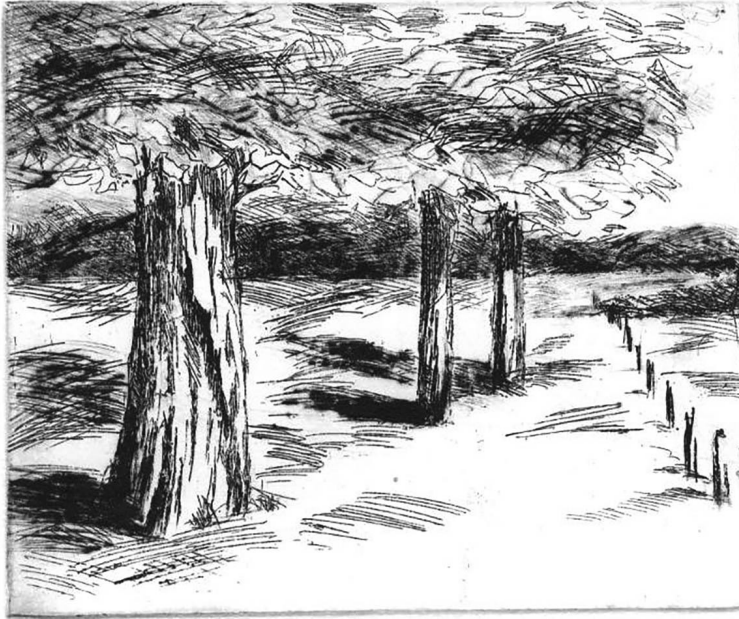
Het is goed om een periode in het jaar afstand te nemen van je werk. Als je afstand neemt, kun je beter relativiseren en je doet nieuwe inspiratie op om verder te gaan.

En terwijl ik naar het zwembad liep, kwam ineens de vraag op of je ook vakantie kunt nemen van God. Als je in de kerk werkt - als kerkelijk werker, in de kerkenraad of hoe dan ook, is het fijn om je taken een paar weken te kunnen neerleggen. Maar kun je ook tegen God zeggen: 'tot over drie weken'?

Ik vond het niet echt een serieuze vraag, maar toch kwam de gedachte bij me op. En laat ik daar dan maar even op doorassociëren.

Vakantie betekent 'vrij zijn' (van het Latijnse vacare). Je kunt alleen vrij nemen van iets wat er normaal gesproken is, zoals verplichtingen. Als je vakantie hebt, neem je vrij van je dagelijkse taken en verantwoordelijkheden.

Maar vrij nemen van God zou dan betekenen dat je God als een verplichting ziet, iets waar je aan moet 'doen'. Het is misschien een vreemd gedachte-experiment, maar ik vind

het toch interessant. Want als we daarvan vakantie kunnen nemen, betekent het dat God buiten ons leven kan staan. We kunnen ook zonder. We hoeven 'niet aan God te doen'. En als dat zo is, waarom zouden we het dan wel doen als we terug zijn van vakantie? Het is toch heerlijk om op zondagmorgen vrij te zijn?

Misschien is dat wel een goede vraag naar de ontkerkelijking van onze samenleving. Als je als christen bent opgegroeid en je gaat een tijdje niet naar de kerk - omdat het niet meer bij je leven past vanwege studie, verblijf in het buitenland, of je partner heeft niets met geloof - dan is het niet zo makkelijk om op zondag de gang naar de kerk terug te vinden. En als je in het gewone leven met zijn grote en kleine beslommeringen nooit iets merkt van kerk of geloof, laat staan van God - hoe zou dan dat geloofsleven geactiveerd moeten worden? En als je niet in een kerkelijke omgeving bent opgegroeid is het al helemaal moeilijk om de drempel van een kerk over te gaan.

Vakantie hebben van God is een gedachte-experiment waar ik niet goed uit kom. De kerk valt natuurlijk niet samen met God. Geloven, je inspiratie vinden in geloof en godsdienst en samen kerk zijn - dat is iets dat deel uitmaakt van je leven. Je kunt vakantie nemen van het werk, van de taken die je verricht, je hoeft even niet bereikbaar te zijn.

Maar de reden van veel mensen om naar de kerk te gaan is juist dat ze het fijn vinden om anderen te ontmoeten. Toen ik zelf kerkelijk ontheemd was en na jaren weer eens een gewone

zondagse kerkdienst meemaakte, had ik het gevoel dat ik iets bijzonders beleefde. De woorden die gesproken werden, de liederen die we zongen, riepen iets op dat voorbij het dagelijkse leven ging. Er was iets dat de grote en kleine zorgen van elke dag te boven ging. Alsof ik even vakantie had van het gewone leven.

Petra Zweers

Van de redactie

We starten weer met een nieuw seizoen. Startzondag doet me altijd denken aan het joodse Purimfeest. Het feest waarin het verhaal van Esther herdacht wordt, als de geschiedenis waarin het joodse volk kiest voor zijn eigen identiteit, zonder dat God daarbij ter sprake komt.

Na de vakantie opnieuw 'kiezen voor onze identiteit', dat is ook wat wij gaan doen. Of we 'god' daarbij buiten beeld kunnen houden, is nog maar de vraag...

Onze identiteit, die moge blijken uit alle plannen, die getuige dit nummer van W&D op stapel staan. Vergeet daarbij niet het bijgevoegde 'Activiteitenprogramma', vrucht van noeste arbeid van o.a. Arie en Dick, met dank aan alle toeleveranciers.

Speciale aandacht verdienen de aankondiging van de Startzondag/gemeenteberaad (8 september), en Madelon Loeffen, die 'Het woord is aan...' heeft willen verzorgen.

En verder maken we u deelgenoot van het belangwekkend maatschappelijk debat rondom het verschijnsel 'cultuur-christendom'. Heel relevant, want dat gaat óók over 'identiteit'...

Piet H. Oosting

Uitnodiging Startzondag en Gemeenteberaad

Het kerkelijk seizoen gaat na een zomer met wat minder activiteiten weer beginnen!

Zondag 8 september a.s. is het in onze gemeente daarom **startzondag**. Tijdens de dienst van die ochtend in de kerk aan de Boslaan, met als voorganger Petra Zweers, is er aandacht voor het nieuwe kerkelijk seizoen, de thema's die in de komende tijd aan de orde zullen zijn en voor de activiteiten die geboden worden.

Na de dienst nemen we natuurlijk tijd om samen koffie te drinken. Daarna gaan we de kerkzaal weer in en houden een kort **gemeenteberaad**.

Dit gemeenteberaad is er vooral voor bedoeld u bij te praten over de stand van zaken in onze gemeente en de ge-

sprekken met de protestantse gemeentes in onze omgeving. De gesprekken met de PG van Eindhoven-Noord zullen daarin de hoofdmoot vormen. Uiteraard is er ruimte voor het stellen en beantwoorden van vragen.

Na dit bijpraatberaad zien we u graag bij de lunch. Om de mensen die deze lunch organiseren de gelegenheid te geven zich goed voor te bereiden, stellen we het op prijs dat u zich aanmeldt voor de lunch. Gedurende drie zondagen liggen er intentielijsten achterin de kerken in Son en Sint-Oedenrode. Op de lijsten staan ook het e-mailadres en telefoonnummer van Roel Rabbers, als u zich rechtstreeks bij hem wil aanmelden.

De kerkenraad

Kerkelijk werk

Het nieuwe kerkelijk jaar is bijna begonnen. Op *8 september* is de startzondag, het begin van het nieuwe seizoen. Om tien uur is er een kerkdienst waarbij de can-

torij zal zingen. Daarna drinken we zoals gebruikelijk samen koffie of thee, gevolgd door een informatief gemeenteberaad. En aansluitend kunnen we in de kerk lunchen (wel aanmelden!). Het lijkt me een feestelijk begin.

Tot nu toe ben ik op zondag nog niet zo vaak in Son of Sint-Oedenrode naar de kerk geweest (vanwege toegezegde preekbeurten en andere verplichtingen) en het is mijn voornemen om dat vaker te gaan doen. Zo hoop ik meer mensen te leren kennen.

Voor het komende jaar staan er een paar leuke avonden op het programma waaraan ik ook mijn medewerking verleen.

Hiervoor verwijs ik u naar het program-maboekje bij deze **Woord&Daad**. Er komt nog meer informatie over.

Voor het pastoraat ben ik met de ambts-groep bezig om een vervolg op het vorige beleidsplan te schrijven. De zorgen zijn iedereen bekend: het is niet meer mogelijk dat in elke wijk een contactpersoon is. Maar hoe kunnen we een pastoraat vormgeven waarbij we zoveel mogelijk mensen bereiken? En waaraan is behoefte? Op *12 september* is er een bijeenkomst van alle contactpersonen. Ik zie daar naar uit.

Van het inlooppuur op donderdagmorgen van half elf tot twaalf wordt nog niet zoveel gebruik gemaakt, maar u bent dan in de kerk van Son hartelijk welkom voor een praatje, gesprek of om een bezoeksafspraken te maken. De koffie staat klaar. Mocht u een afspraak willen maken, dan kan dat uiteraard ook telefonisch of via de mail. Mijn gegevens staan op de achterkant van **Woord&Daad**.

Ik heb zin in het nieuwe seizoen.

Petra Zweers

Vrijwillige bijdrage 2019 Diaconie

Afgelopen april hebben wij onze financiële actie gehouden en gevraagd of u ons werk met een bijdrage wilt steunen. Inmiddels zijn alle toezeggingen binnen en verwerkt en zijn ook al betalingen en incasso's verwerkt. Alle vrijwilligers die dit mogelijk gemaakt hebben, de bezorgers van **Woord en Daad** die ook onze brieven wilden bezorgen en Henk Sulsters, die voor ons alle administratie heeft verzorgd, daarvoor onze hartelijke dank.

Ook dit jaar heeft u ons met een mooi bedrag gesteund. Helaas wat minder dan in vorige jaren, maar gezien onze vergrijzende gemeente nog altijd een grote bijdrage.

En dat stemt tot grote tevredenheid. Met deze gelden kunnen we ook dit jaar weer een bijdrage leveren aan onze vaste afspraken zoals met Diaconaal Inloophuis 't Hemeltje en met Vluchtelingen in de knel. Daarnaast kunnen we nu ook extra bijdragen bij noodhulp waar ook ter wereld, maar ook in eigen dorp en land. We danken alle gevers heel hartelijk voor de toezeggingen.

Ambtsgroep Diaconie,

Lieuwe Terpstra, Elly Mulder, Jeannet Venekamp en Carla Poot-Tamerius

Zending, Wereldiakonaat
Ontwikkelingssamenwerking

Vanuit de ZWO

In het kader van het jaarthema 'Hoop' willen we dit najaar aandacht schenken aan de dorpsgenoten die in november naar Lesbos gaan om zich in te zetten in het vluchtelingenkamp **Kara Tepe**.

Om hen financieel te ondersteunen willen we vanuit de ZWO, in samenwerking met vluchtelingenwerk en andere dorpsgenoten, eind oktober een maaltijd organiseren. Een maaltijd gemaakt door stathouders uit de omgeving.

Met deze maaltijd willen we geld inzamelen voor de vrijwilligers die naar Lesbos gaan om te helpen. Het is fantastisch te merken dat dorpsgenoten zich daarvoor inzetten.

Houdt daarom de Nieuwsbrief en de website in de gaten, daar verschijnt in de loop van september meer informatie.

Wij wensen iedereen een goede inspirerende start van het nieuwe jaar.

Namens de ZWO groep,

Cora Rothuizen

COLOFON

Woord&Daad is een mededelingenblad dat wordt uitgegeven door de Protestantse Gemeente te St.-Oedenrode, Son en Breugel. Verschijnt 4 à 5x per jaar. Oplage 500 ex. Redactie: A. van der Harst, P. Oosting. Opmaak: D. van Hattum. Druk: Drukkerij 'Puntscherp', Eindhoven.

Distributie en bezorgklachten:
Son en Breugel: Dhr. J. Ero,
tel. 0499-471153
St.-Oedenrode: Mw. G.C. Damen,
tel. 0413-472215

Eerstvolgende verschijningsdata:

10-12-2019

17-03-2020

Kopij inleveren vóór:

25-11-2019

02-03-2020

U gelieve uw kopij **OP TIJD** aan te leveren, bij voorkeur per e-mail sturen naar:
redactiewoordendaad@kpnmail.nl

In voorkomende gevallen kan de redactie een artikel inkorten of niet plaatsen.

Een spiegel bij een afscheid

In sommige liederen kun je wonen. De woorden van een lied spiegelen als het goed is je ervaringen en daardoor herken je het beschrevene in dat lied alsof het je eigen verhaal vertelt. Het samen zingen in een kerkelijke gemeenschap is dan ook een sterk verbindend element. Samen zingen we ons verhaal. Een lied kan dus maken dat je thuiskomt samen met anderen die zich ook door dat lied weten aangesproken. Vandaar dat ik u allen een lied als afscheid aanbiedt. In de hoop dat het bijdraagt aan zo'n vorm van thuiskomen.

Dat lied in de spiegel zegt iets over mij, maar omdat u in een spiegel kijkt om het lied te lezen, herkent u misschien ook iets van uzelf. We lezen een lied en spiegelen onszelf. Het lied is ook goed te zingen en het liedboek kent diverse melodieën waarop het is te zingen.

Het is een lied van Jan Wit en werd ooit vanwege vermeende ketterse trekjes niet opgenomen in het liedboek van de kerken uit 1973. Volkomen ten onrechte. Lees het maar.

Het is een loflied op Gods goede gave van de vriendschap. Het beschrijft de vreugde die de vriendschap teweegbrengt. Een vreugde die een hel tot feestzaal kan maken. Hoezo kettters? Dit is theologie die hout snijdt. In dit lied worden alle afgoden en antimachten tot wassen poppetjes die smelten door de vrolijke vreugde van Gods goede schepping!

David Brooks maakt in zijn nieuwste boek 'The second mountain' een sterk onderscheid tussen geluk en vreugde. Geluk vindt hij een ego gebonden begrip. Een instagram moment. Ik gericht. Bij geluk gaat het vaak om de kick van het moment. Zo'n moment laat altijd weer een leegte achter die opnieuw gevuld moet worden. Onze moderne maatschappij is verslaafd aan dat soort geluksmomenten. Van instagram tot bucketlist. Kijk bijvoorbeeld in de zomer naar de terrasjes waar talloze mensen elkaar negeren en met hun afgesloten ik op zoek zijn naar dat ene korte geluksmomentje op hun mobiel. Alsof men elkaar niets meer te vertellen heeft.

Vreugde is iets wat ons ten deel valt, het is juist daarom mededeelzaam. Het zoekt verbinding. Het transformeert ons tot een ander mens dat oog krijgt voor essentiële waarden in het leven. De vreugde is ook de vrucht van de (her)ontdekking van de andere mens die wij herkennen als een reisgenoot op dezelfde weg. Die waarden en inzichten worden volgens Brooks vaak (her)ontdekt bij een herstart in ons leven. Bij bv. een tegenslag, een ziekte of een nieuwe weg in ons leven. De vreugde doet ons als in een spiegel zien dat niet het eigen 'ik'

maar het 'samen' of 'de ander' een blijvende meerwaarde is in het leven en de gemeenschap waarbinnen men leeft. Brooks noemt zo'n herstart 'the second mountain', in het gedicht van Jan Wit is dat de vrucht van de vriendschap.

Aan die vrucht van de vriendschap heb ik in uw midden mogen werken, daarbij heb ik ook vreugde mogen ervaren. Vandaar bij een afscheid die spiegel met dat lied.

Ik sluit mij aan bij de woorden van Wit zelf:

*Ik heb goddank ervaren
Dat harten trouw en goed
Mij toegenegen waren
In voor- en tegenspoed.
En onbaatzuchtig wensen
Wij 't beste voor elkaar.
Zo worden wij pas mensen-
De hemel maakt het waar.*

Tot ziens.

Bas Stigter

Vorming en Toerusting

Het jaarthema voor het komende seizoen is 'Hoop doet van zich spreken'. In het activiteitenboekje vindt u een voorlopige planning van zes bijeenkomsten. In de bijeenkomsten wordt samengewerkt door de Wijkgemeente Eindhoven-Zuid, de Johannesgemeente in Eindhoven en de Protestantse Gemeente van Sint-Oedenrode, Son en Breugel. Dit betekent dat gewisseld wordt tussen de plaatsen waar de bijeenkomsten gehouden worden.

Het is fijn als van tevoren bekend is op hoeveel bezoekers we mogen rekenen. Dus hierbij het verzoek om u op te geven voor deze bijeenkomsten.

Er volgt nog een uitvoerige informatie over het thema en de bijeenkomsten, daarbij staat ook steeds hoe en waar u zich kunt opgeven. Naast deze zes bijeenkomsten zijn ook gepland twee solo-theatervoorstellingen (zie activiteitenboekje).

Voor meer informatie: Roel Rabbers, tel. 0499 475887
of e-mail penr.rabbers@kpnmail.nl

Theatervoorstelling 'Esther', 17 november

Het woord is aan...

Nu ik niet meer zo gemakkelijk spreek, na een kaakoperatie, merk ik weer dat ik erg graag schrijf.

Nog steeds verwonder ik me erover, dat wat ik denk direct door mijn hand op papier komt.

Me verwonderen over kleine of mooie dingen in mijn omgeving, geeft me, nu ik me beperkt voel, troost.

Ik kijk met Frits b.v. 's avonds naar de openklappende Teunisbloemen in onze tuin. Heel apart hoe, één voor één, de gele bloemblaadjes in enkele momenten veranderen in een stralende gele bloem!

Ik ben blij, dat ik me kan verwonderen.

Dit voorjaar zag ik aan onze berkenbomen ineens aan de zwarte kale takken weer groene blaadjes verschijnen. Zomaar, uit het niets! Wat een creativiteit en kracht heeft de natuur!

Ook heb ik, meer nog dan vroeger, behoefte aan het idee, dat ik in contact sta met anderen, met mijn familie, met vrienden; zelfs met vreemden, waar je contact mee maakt op een terrasje.

In mijn hbo-studie theologie kwam ik in contact met de filosoof Levinas, die grote invloed op mij had en heeft. Hij stelt de Ander (de andere mens) centraal, in plaats van het 'ik', dat Descartes ziet als het centrum. Voor Descartes is de medemens een belemmering voor de persoonlijke ont-plooiing!

Voor Levinas kan de verschijning van het weerloze gelaat van de Ander mij ertoe bewegen om de zorg voor het eigen 'zijn' te vergeten. De Ander doet dus een appèl op mijn verantwoordelijkheid.

Levinas ziet de relatie tot God niet los van de relatie tot de Ander. De 'oneindige' openbaart zich uitsluitend in het gelaat van de Ander. "God is de ongreepbare, die mij met de Ander heeft achter gelaten".

Een mooie opdracht, maar niet altijd gemakkelijk! Natuurlijk vind ik mezelf ruimdenkend en progressief. Ik eet geen vlees, en ik reis niet per vliegtuig. Natuurlijk discrimineer ik homo's niet, of moslims, of zwarte mensen. Maar toch betrap ik me er wèl op, dat ik personen, die andere meningen hebben op sociaal of politiek terrein in gedachten wegwerp...

De laatste tijd heb ik ook weer meer tijd om Bijbelverhalen te lezen. En dan moet ik steeds denken aan de Franse filosoof Paul Ricoeur, die gezegd heeft: "Wat wij nodig hebben om die oude Bijbelverhalen te begrijpen, is een *tweede naïviteit*". Met deze 'onbevagenheid' ben ik wèl in staat om in die wonderlijke verhalen de verborgen boodschap te horen.

Laatst vroeg iemand aan mij: "Wat is de zin van het le-

ven?". Ik voel dat de zin van het leven, het leven zelf is! Het iedere dag weer opnieuw een positieve houding proberen in te nemen tegenover mijn medemens, tegenover mijn eigen toestand. In harmonie proberen te zijn met mijn omgeving.

Het begrip 'ziektewinst' helpt me bij het accepteren van mijn toestand. Wat versta ik daar onder? De lievere aandacht die ik krijg van mijn familie, de twintig kaarten met goede wensen. De bloemen van de kerk met de namenlijst met al die mensen, die mij sterkte wensen.

Daarbij het zien, dat er naast mijn nare toestand zoveel positieve zaken zijn: uitjes met Frits, herinneringen aan mooie vakanties, b.v. Vezelay met de prachtige kathedraal Madeleine, tochten door Ierland of India, stranden van Aruba!

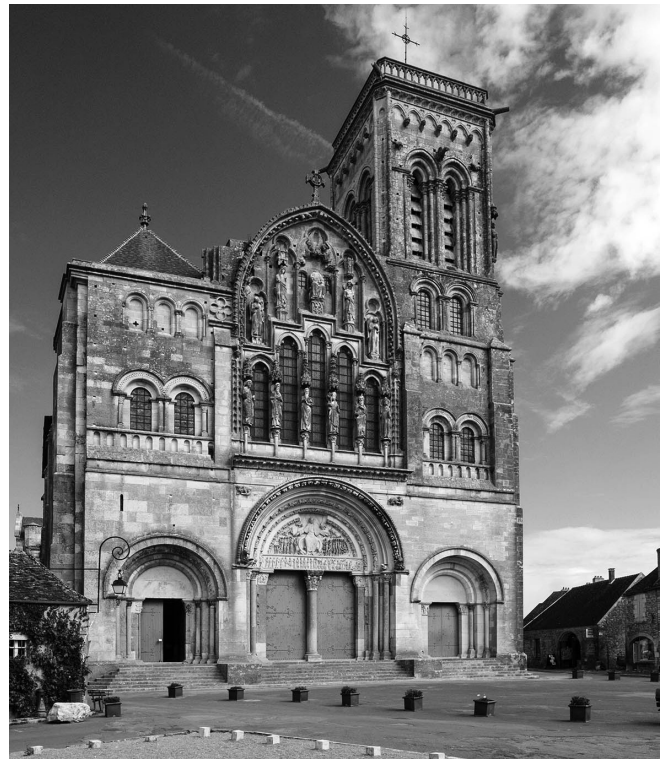
In één seconde kun je daar weer 'zijn'.

Ook een mooi boek; muziek: 'geen dag zonder Bach'.

Een belangrijke spreuk voor mij is: "Count your blessings".

Heb aandacht voor de positieve dingen in je leven!

Madelon Loeffen

Basiliek Sainte Marie-Madeleine, Vezelay

Het woord is aan...

Bedankt Madelon, dat je de uitnodiging hebt aangenomen om een stuk te schrijven in onze rubriek 'Het woord is aan...'. Fijn dat je zo openhartig en positief over je persoonlijke gevoelens en beleving van het geloof hebt willen spreken. Count your blessings, wat een mooie instelling!

Er zijn vast meer leden (of vrienden) van onze gemeente die hun mening en ervaring met ons zouden willen delen. Graag nodigen wij u uit voor een van de volgende nummers van Woord&Daad een bijdrage te leveren. Wie volgt?

Red.

Musical

In de gesprekken met de Johanneskerk kwam op een gegeven moment de musical ter sprake die rond Pasen 2020 wordt opgevoerd in Eindhoven. Het leek ons in het kader van elkaar ontmoeten en leren kennen een goed idee om deelname hieraan ook open te zetten voor geïnteresseerden uit Sint-Oedenrode, Son en Breugel. Een opvoering in een van onze kerken hoort dan ook zeker tot de mogelijkheden.

Via de folder kunt u vast een eerste indruk krijgen en als er belangstelling is kunnen de organisatoren heel veel meer informatie geven.

Jan Haan

Zangers/spelers gezocht

Op 28 september starten wij met de repetities voor een nieuwe musical

"KAÏN, zwerver in oerverhalen"

We gaan weer met veel plezier aan een nieuwe musical werken over de oerverhalen: Genesis 1 t/m 11. Daarin speelt Kaïn de hoofdrol. Hij zwerft door de verhalen en komt elke keer in een andere rol terug. Zo zien we hem bij de Toren van Babel, de Ark van Noach, de strijd van de godenzonen, natuurlijk samen met zijn broer Abel, met Adam en Eva. Ook het scheppingsverhaal zelf komt aan de orde.

Via Kaïn komen existentiële vragen langs. Vragen die hij verbindt met wat hij in de verhalen meemaakt en met ervaringen uit zijn eigen leven. Het publiek zal ervaren dat de zwerver Kaïn iemand van alle tijden is.

Net als bij eerdere musicals willen wij op de zaterdagochtenden repeteren in de Ontmoetingskerk en uiteindelijk rond en na Pasen 2020 uitvoeren.

Wie heeft er zin om mee toe doen?
Ken je andere enthousiaste mensen die ook mee willen doen? Zegt het voort!

Meld je aan bij musical.pge@gmail.com

Tekst: Gerard van Midden | Muziek: Gerard van Amstel

Vele handen maken licht werk!

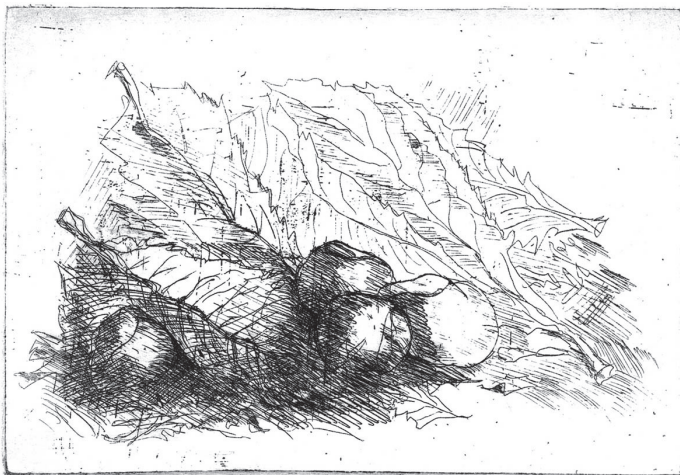
Dat er veel mensen in onze gemeente heel veel (goed) werk verrichten is geen nieuws. Soms is het zichtbaar, zoals de bloemschikkingen bij bijzondere diensten, de klok die geluid wordt (dat gebeurt echt niet vanzelf!), de koffie die elke week weer gezet wordt...

Maar soms zijn er werkzaamheden op de achtergrond, waar eigenlijk weinig aandacht voor is. Want ziet u eigenlijk wel hoe mooi al dat koper in de Knopstoren er voor Pasen uitziet?

Elk jaar wordt er door een groepje mensen een ochtend of een middag gepoetst en gewreven dat het een lieve lust is. Natuurlijk vergezeld van een lekker kopje koffie. En soms begeleid door orgelspel van een van de echtgenoten. Dat werk, dat gewoon gebeurt, omdat het gebeuren moet... Best gezellig hoor, een paar uurtjes meepoetsen. Dus als u zin heeft?

Daarom deze keer een beetje aandacht voor deze werkers in de wijngaard.
Met onze dank!

Ria de Vries

BESTEMMING

Tussen her en der zwalken we rond,
onbestemd op een woordvloed van dingen

verleggen en stellen grenzen aan taal,
sleutel om in kaart te brengen
weerbarstig land dat wij zijn

overal, dat is waar we wonen,
verkennen we omtrekken, wegen

vinden soms sporen in aarde van
lichtmensen nog niet voltooid

zij voeren het woord van hun tijd
en meer nog beweegt ons het weten

dat wij zijn die mensen
van aarde en licht

Kees Hermis

Mondtjesmaat

Het Kyrie is de kern van de zaak!

“Die dominees moesten de gemeente niet zoveel angst aanjagen”, riep onlangs een man, terwijl hij, een rolstoel voortduwend, de kerk uit kwam.

De dienstdoende voorganger had het voor dak- en thuislozen en de vluchtelingen opgenomen, die door de gemeente Eindhoven uit de binnenstad geweerd zouden gaan worden en was bezorgd over de groeiende spanningen rond de precieze doorgang van de scheepvaart in de straat van Hormuz. Ja, we weten het, de christelijke gemeente báált er vaak van. De krant, gevuld met onheilsberichten, valt al elke morgen op de deurmat en het dagelijkse journaal zit meestal eveneens vol narigheid en moet de kerk daar dan ook nog aan mee doen?

Mogen wij nu eindelijk eens wat rust? Spreek ons wat moed in! De kranten kunnen we zelf wel lezen! Deze algemene wrevel is begrijpelijk, maar we zouden geen kerk meer kunnen zijn als de kerkdienst wat dat betreft de mond gesnoerd zou worden.

De zondagse samenkomst voltrekt zich volgens een bepaalde orde en die geeft aan dat wij niet blanco de kerk binnen gekomen zijn. Na de toewijding aan de Ene en de lof die Hem wordt toegezongen wordt onmiddellijk, aan het begin dus, de toon gezet met het Kyrie en in de inleidende woorden wordt gezegd, dat het zal gaan over... de nood van de wereld. Dus de wijze voorvaders die ons die orde hebben overgeleverd hebben lang van tevoren al bedacht dat we niet iets achterlaten als we de kerk binnen komen, maar dat we de last van heel de wereld juist méénemen en wel onmiddellijk aan het begin daar neerleggen. Het moet ons van tevoren duidelijk zijn, dat al zijn we zelf nog maar een klein beetje op weg om mens te worden, toch onze eigenlijke eerste opdracht is: smeken om ontferming. Van Hans van der Werf, die grandioze vernieuwer van de Utrechtse Dom heb ik geleerd dat met het Kyrie *alle nood van de wereld bedoeld is, maar gearticuleerd vanuit de lezingen van die zondag*. Dus nog geen voorbeden, we noemen geen namen, geen groepen. Dat komt later! We roepen het uit: o, gottogottogottogot...

ontferm U! De Schrift-verhalen zijn zo rijk dat, als je dat eenmaal door hebt, die een overvloed van beelden voor het Kyriegebed oproepen. We nemen al die vreselijkheden van de wereld mee, want we weten dat het de Ene daar om te doen is, dat alle tranen worden gedroogd en niet alleen die van de kerkgangers! Alles wat er gebeurt en wordt gezegd, gezongen en gebeden staat dáár van in het teken!

Ieder die in de wereld naar de rand wordt weggeschoven wordt hier in het midden gezet, present gemaakt. **Welkom ben je, je hoort erbij en wij zijn begaan met jou!** Natuurlijk weet ik wel, dat er ook in de kerk verborgen racisme is en dat er wordt gedacht: moeten ze maar niet van onze

welvaart komen snoepen, wanneer die zg gelukszoekers op de Middellandse Zee verdrinken. We hebben allemaal redelijke argumenten en natuurlijk geven wij wel aan de diaconie, veraf en dichtbij, maar laat ons verder met rust!

Het Kyrie daarentegen, rectificeert onze kortzichtigheid en beperktheid. De nood der wereld is onze, ja, is ook helemaal mijn nood! De uitzichtloosheid van de Afrikanen die zuchten onder honger en terreur, dient onze nood te worden, ook al hebben wij geen directe oplossing, maar het Kyrie houdt ons gevoelig, houdt ons hart open.

De gangbare christelijke preoccupatie met het hiernamaals, meestal ‘de hemel’ genoemd, is zo beschamend egocentrisch! Neen, het gaat erom dat “lachen zullen zij die wenen”, zoals Oosterhuis zo prachtig heeft gedicht. De Bijbel begint bij de aarde, dat kleine stukje Kanaän en ons heilig boek eindigt er ook mee, met de aarde die vernieuwd

wordt van boven uit! *Dat tranen zijn gedroogd en dorst en honger zijn geleden*. Daartussen staat het verhaal hoe dat in zijn werk dient te gaan. Zo buitengewoon basaal! En de wekelijkse viering op zondag maakt dat in ons leven stapsgewijs mogelijk. We doen het niet alleen, goddank doen we het samen! Wij zijn het lichaam van Christus! Dat zijn Rijk kome!

Chris Mondt

Foto: Kaarsenstandaard én beeldengroep (De Emmaüsgangers), gemaakt door Ruud Bartlema.

*Mijn God, roep ik overdag,
en Gij zwijgt.
Ik roep het 's nachts,
en Gij laat mij maar roepen*

Psalm 22:3

Wat een verhaal

Als je niet, niet meer, gelooft dat God ingrijpt, kan je dan nog wel tot hem bidden? Als hij niet ingrijpt, of subtieler gezegd, als hij niets dóet, niets terugzegt, nooit - grote zwijger, eeuwige verte die als leegte voelt, besta je nu wel of niet? Ja, ik weet het, van horen zeggen, je zou ons vrij hebben gemaakt, geschapen om voor elkaar god te zijn, zo goed als God, vrijheid scheppende vrijheid ben je, en daarom: ons geschapen om deze aarde bewoonbaar..., om te leven en te doen leven, en niet om te moorden; die richting heb je ons in geschapen, je naam over ons uitgeroepen en gezegd “ga” en “leef wat je

kunt”, en nu wacht je, zwijgend, vol hoop, maar zwijgend luisterend: je hoort, ziet, je waakt - hoe dan?

Hij waakt over ons in Zijn woord. Hij is met ons in Zijn woord “niet moorden, doe leven”. Hij verschijnt ons in Zijn woorden over zelveleze liefde en ontferming.

Wat een godsverhaal. Zouden we niet eens een ander willen? Ik heb gezocht van IJsland tot India, vond wijze en ook mooie verhalen, spannend en lieflijk, maar geen dat mensen zo aanspreekt op hun verantwoordelijkheid voor elkaar, en hen zo bemoedigt en eerbiedigt en zegt: je kunt het leren, mensen te zijn in volle vrijheid, hier op deze aarde.

Huub Oosterhuis

Uit: Scheurkalender van de Bijbel, 2003, dinsdag 3 juni

Van kerktoren naar kerktoren

Leuk verhaal. In de NRC van 8 augustus stond een aardig stukje over een wandeling met cultuurminister Ingrid van Engelshoven langs de Waal bij Nijmegen. Hoewel niet gelovig, heeft zij een speciale band met kerkgebouwen, oriëntatiepunten tijdens haar wandelingen van kerktoren naar kerktoren. Zo noemt zij een paar mooie wandelingen: in Groningen langs oude romaanse kerkjes, of langs de Waal, van Ooij naar Nijmegen

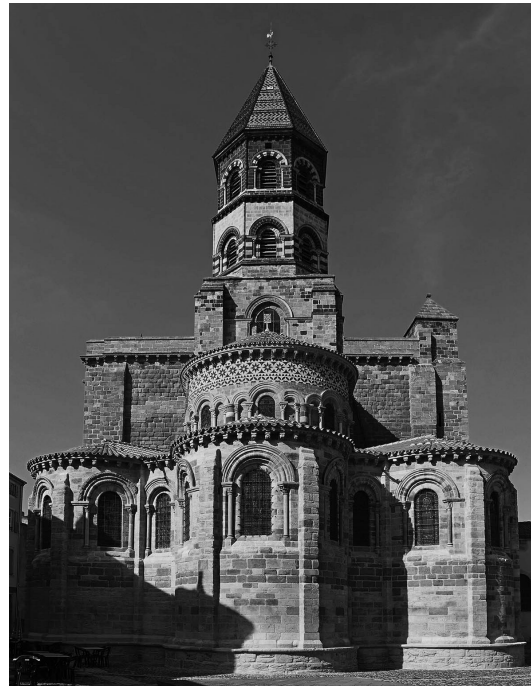

met uitzicht op de toren van de 13de eeuwse Stevenskerk. Of een tocht door het Bossche Broek, van Vught naar Den Bosch, waar de Sint Jan majestueus uit het Brabants landschap verrijst. "Een kerk is een baken, een ankerpunt". Niet religieus, steekt zij toch vaak een kaarsje op en geniet van de stilte en een moment van totale rust. En bewondert de gotische architectuur en de indrukwekkende interieurs, zoals destijds zo fijn geschilderd door Pieter Saenredam.

Veel van onze gemeenteleden kennen ongetwijfeld ook die ervaringen. Op vakanties in Frankrijk of Italië bezochten wij altijd de mooie kerken en kathedralen, vaak 800 jaar oud, soms nog ouder. Ik denk aan de kathedralen van Reims en Chartres met hun prachtige glas-en-lood vensters. Of die kleine romaanse kerkjes in de Auvergne of de Bourgogne, met hun mystieke, donkere interieurs. Zo vertelde Dirk Strasser mij dat hij deze zomer de basiliek van Ravenna bezocht had en genoten had van de eeuwenoude, kleurrijke mozaïeken. Het tafereel op het afgebeelde mozaïek (in werkelijkheid in prachtige kleuren) stelt twee episodes uit het leven van Abraham voor. In het midden de maaltijd die Abraham aanbood aan de drie pelgrims

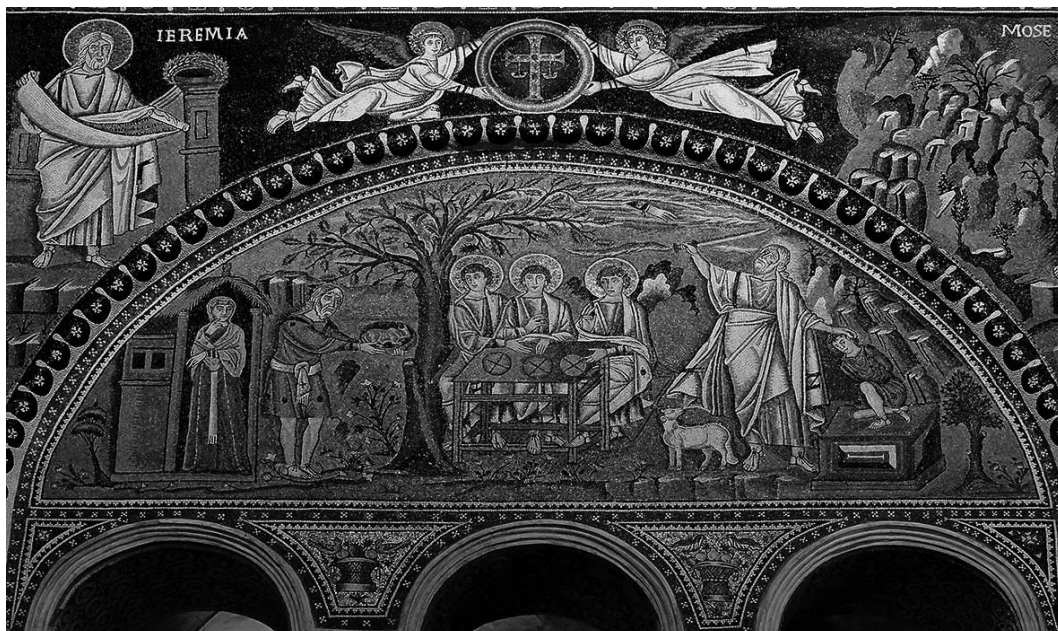
die Sara's zwangerschap van Isaac aankondigden. Rechts ervan het offer van Isaac: het zwaard van Abraham wordt net op tijd door God's engel tegengehouden.

Grappig, dat ook de Tour de France ons dit jaar leidde langs oude steden met de mooiste kerken. Een fantastisch gezicht, het kleurrijke peloton slingerend door het franse landschap, en passant langs dezelfde kerken die wij vroeger tijdens vakanties hadden bezocht. Zo reden zij tijdens een etappe door het centraal plateau langs de romaanse kerk van La Chaise Dieu, gelegen op meer dan 1000 meter hoogte - vandaar de naam 'stoel van God'. Om vervolgens Brioude aan te doen met een eveneens romaanse kerk (ca. 1000 n.Chr.) met ontroerende Bijbelse taferelen, gebeeldhouwd op oude kapitelen. Die dag eindigde met de finish in Albi, op het plein onder de prachtige kathedraal Sainte-Cécile uit de 11de eeuw.

In al die kerken vind je bezoekers die met bewondering en ontroering, vaak in alle rust, genieten van de kunst uit de vroege middeleeuwen of de latere Gotiek. Net als Ingrid van Engelshoven, vaak niet gelovig, maar toch onder de indruk van het christelijke erfgoed.

Arie van der Harst

Meelezen...

Onderstaande is een fragment uit een artikel 'God is rechts', 'Reportage Christelijk conservatisme; Religieus rechts en populistisch rechts delen een bezorgdheid over de teloorgang van christelijke waarden. Komt het tot een alliantie tussen SGP en FVD?'. Het artikel, van Guus Valk uit de weekendbijlage van de NRC (3 en 4 augustus 2019), is een verslag van en een commentaar op een symposium voor SGP'ers en FVD'ers van 29 juni jl. Het is te lang om hier in zijn geheel af te drukken, maar wie geïnteresseerd is kan ik het sturen.

Dat geldt ook voor een artikel over hetzelfde onderwerp, uit het augustusnummer van VolZin, van de hand van Alain Verheij: 'Witte kruisridders, sterke mannen; waarom populistische flirt met joods-christelijke religie'.

Twee kritische commentaren op een bedenkelijke maatschappelijke ontwikkeling, die ik al eerder in W&D aanstipte.

Piet H. Oosting

RELIGIE ZONDER KERK

De toenadering tussen populistisch-rechts en religieus-rechts is een internationaal proces, zegt politiek filosoof Anton Jäger, die in Cambridge promoveert in politieke theorie. "Ze vinden elkaar in hun kritiek op de Verlichting, de seksuele revolutie van de jaren zestig, of het neoliberalisme." Rechts-populisten hebben religie geculturaliseerd, als een onvervreemdbaar deel van de westerse beschaving, zegt Jäger. Tegelijkertijd zijn ze het product van een ontkerkelijkt, geïndividualiseerde samenleving. "Veel kiezers zijn kinderen van ouders die ook al niet meer geloofden. Ze verlangen terug naar een tijd waarin de kerk oppermachtig was, een tijd waarin ze nooit hadden kunnen leven."

In Duitsland, Frankrijk, de Verenigde Staten richten rechts-populistische partijen zich op kiezers die niet meer in God geloven, maar zich wel met het christendom identificeren. Anton Jäger: "Bij onderzoek naar de achterban van (anti-immigratiepartij) AfD in Duitsland was religie de beste voorspellende factor. AfD-kiezers identificeerden zich als christen, zo bleek, maar gingen al jaren niet meer naar de kerk."

'Zombie-katholieken', noemden de Franse sociologen Emmanuel Todd and Hervé Le Bras dit verschijnsel al in 2013. Ze schreven over een opmerkelijke paradox: Fransen zien nauwelijks meer een katholieke kerk vanbinnen, politiek en maatschappelijk was een katholicisme-zonder-God juist sterk in opkomst. Marion Maréchal-Le Pen, de kleindochter van Jean-Marie Le Pen, werkt aan een brede conservatieve beweging met, zo zei ze onlangs tegen NRC, "kritiek op het liberale democratische systeem, tegen het universalisme van de rede, het internationalisme en het extreme individualisme". Hetzelfde gebeurt volgens Jäger in Vlaanderen, waar de rechts-conservatieve N-VA, de grootste partij van Vlaanderen, opkomt voor religieuze symbolen in het openbare leven, maar geen band met de kerken onderhoudt.

Andersom krijgt religieus-rechts warmere gevoelens voor seculier rechts-populisme. Willen zij macht uitoefenen, zo weten zij, dan hebben zij de rechts-populisten nodig. Donald Trump, die niet naar de kerk gaat, drie keer is getrouwd en deze maand nog twee keer *Goddamn* zei in een toespraak, kon de presidentsverkiezingen van 2016 alleen winnen dankzij de steun van de evangelisch-rechtse beweging, een groot politiek machtsblok. Evangelische kiezers lieten er hun principes voor in de steek. In het tijdperk-Obama vond nog niet eens één op de drie *evangelicals* dat politici mochten aanblijven als ze 'immoreel gedrag' vertoonden. Toen Trump aantrad, was dat percentage plotseling gestegen naar 76.

Uit de weekendbijlage van de NRC (3 en 4 augustus 2019)

Heer, ontferm U!

Een mooie dienst op zondag 28 juli, geleid door ds. Geurt Baerends. Vakantietijd, maar toch een goede opkomst. Gelukkig was de warmte van de afgelopen dagen enigszins geweken, al moet Geurt in zijn toga (en stropdas) het toch wel wat benauwd gehad hebben. Het gekozen thema was 'de ziel', als vervolg op het thema van twee weken terug: 'het aangezicht', uiteraard nauw hiermee verbonden. De ziel staat in de bijbel voor 'levenskracht' of 'levenslust'. Zonder levenslust is de ziel dood.

Geurts toelichting raakte bij mij twee gevoelige snaren. De oppervlakkige, lamendige - mag ik zeggen 'ziellose' - houding van grote delen van onze maatschappij. Gemakzucht, materialisme, gevoeld door tv-programma's van vooral commerciële zenders. Laag-bij-de-gronds vermaak, goedkope sensatiezucht, verheerlijking van geld en succes. Absurde salarissen van presentatoren, niet de inhoud telt, als de kijkcijfers maar stijgen... En het is natuurlijk niet anders bij de grote bedrijven: extreme salarissen van directeuren en winsten voor de aandeelhouders.

Tegelijkertijd is er de toenemende polarisatie in de maatschappij, de kloof tussen links en (extreem)rechts, de discriminatie van andersdenkenden, mensen met een andere huiskleur, afkomst of sekse. Deze ontwikkeling wordt in de hand gewerkt en versterkt door regeringsleiders overal ter wereld. Als schandaligste voorbeeld denk ik dan aan Trump, die floreert op het tegen elkaar uitspelen van verschillende bevolkingsgroepen, met liegen en bedriegen. Wat te denken van Poetin, die de democratie aan z'n laars lapt. Of Erdogan in Turkije, Xi Jinping in China, noem maar op! Ten hemel schreiend is de ellende in het olierijke Venezuela, veroorzaakt door dictator Maduro en zijn trawanten.

Geen wonder dat Geurt zijn gebed voor de nood van de wereld eindigde met een diepe zucht. Heer, ontferm U...

Arie van der Harst

*Geef aan de wereld vrede, Heer,
In deze donkere tijden:
de groten slaan de kleinen neer
en honen en bestrijden
wie uw vreedrijk belijden.*

(Lied uit liedboek 1012, gezongen tijdens de dienst, tekst van Ad den Besten)

In memoriam Jan Nennie

Maandag 17 juni is overleden ds. Jan Nennie op de leeftijd van 88 jaar. Hij woonde de laatste maanden in Houten.

Als emeritus predikant, woonachtig in Son en Breugel, is hij jarenlang met enige regelmaat voorgegaan in onze zondagse diensten.

De herdenkingsbijeenkomst was op maandag 24 juni om 14.00 uur in kasteelhoeve Geldrop, Heize 8 in Geldrop.

De begrafenis vond plaats om 16.00 uur op de begraafplaats Wolfswinkel in Son en Breugel.

Op de herdenkingsbijeenkomst waren enkele gemeenteleden aanwezig, heb ik vernomen, en er is namens onze gemeente gesproken door Jacques den Boer.

Reeds voordat hij met emeritaat ging, ging Jan zo nu en dan bij ons voor. Ik herinner me, dat het een tijd geduurd heeft, voor ik hem leerde waarderen.

Jan was gevormd door mensen als Barth, Breukelman en Miskotte, gegrepen door de 'Bijbelse theologie' en de 'Amsterdamse School'. Als hij voorging werd er gelezen uit de Naardense Bijbel. Jan maakte een tijd deel uit van de Raad voor de Eredienst van onze gemeente. Iemand noemde hem in die tijd 'het geweten van de Raad'...

Namens de redactie,

Piet H. Oosting

Remonstranten en Contra-remonstranten

In *Woord&Daad* nummer 2 stond een artikel over de Synode van Dordrecht. Een interessant stukje geschiedenis. Daarin worden terloops twee belangrijke namen genoemd: Arminius en Gomarus. Beide theologen speelden een belangrijke rol bij het ontstaan van de Remonstranten en Contraremonstranten. Wellicht zinvol om hen nader aan u voor te stellen.

In de tweede helft van de 16^e eeuw verloren de katholieken steeds meer terrein en kwamen de protestanten sterk in opkomst. En na de Beeldenstorm, begonnen op 10 augustus 1566, waren de protestanten heer en meester. De katholieken mochten in het openbaar geen diensten meer houden, alleen nog in gebouwen die niet als zodanig herkenbaar waren en men mocht buiten ook geen gezang horen. De schuilkerken. De protestanten namen de van beelden ontdane, vroegere katholieke kerken in om hun godsdienst te belijden. Lang zou de rust echter niet duren.

In 1575 stichtte Willem van Oranje de Universiteit van Leiden, de oudste universiteit van Nederland. Een geschenk, na het ontzet van Leiden op 3 oktober 1574. Aan de faculteit theologie was Franciscus Gomarus verbonden als hoogleraar. Eind 1603 wordt een tweede hoogleraar benoemd: Jacobus Arminius. In 1604 botsten zij voor het eerst en dat zou jaren zo blijven.

Waarover verschilden zij van mening?

Gods besluiten zijn soeverein, bij het Laatste Oordeel laat hij het niet hangen van hoe de mens heeft geleefd, zei Gomarus. Gods besluiten zijn inderdaad soeverein, maar hij kijkt bij het Laatste Oordeel wel hoe de mens heeft geleefd, zei Arminius. Zijn Gods besluiten dus afhankelijk van het doen en laten van de mens tijdens diens leven? Gomarus zei nee, Arminius zei ja. Anders gezegd: God heeft bij de geboorte van de mens al beslist wat met hem/haar gebeurt bij het overlijden (Gomarus), God heeft dit inderdaad al beslist, maar de mens heeft invloed op deze beslissing door de wijze waarop hij/zij heeft geleefd, braaf of minder braaf (Arminius). Beide theologen kregen heel veel aanhangers, Arminius onder de regent-klasse (zij noemen zich remonstranten), Gomarus meer onder het gewone volk, de kleyne luyden, (zij noemen zich contra-remonstranten). Hun conflict leidde tot grote spanningen in de Republiek. Zij verschenen voor het Hof van Holland en de Staten van Holland. In 1616 hield Hugo de Groot, een beroemde rechtsgeleerde, in Amsterdam een lezing over de tolerantie tussen de strijdende partijen.

Ondertussen wilde Prins Maurits (hij koos voor Gomarus) een synode bijeenroepen om het geschil op te lossen. Johan van Oldenbarnevelt hield dit tegen omdat hij vreesde dat Arminius zou verliezen. Hoewel hij niet echt een aanhanger van Arminius was wilde hij dat er ruimte bleef bestaan voor verschillende opvattingen. Prins Maurits vond echter voldoende medestanders en de synode kwam er, in 1618/1619 vond de Synode van Dordrecht plaats. De remonstranten verloren, de opvatting van Gomarus werd de officiële kerkelijke lijn. Remonstranten werden vervolgd, predikanten werden ontslagen. Zoals bij de katholieken werd het ook voor hen de schuilkerk. De protestantse godsdienst bleef vele stromingen kennen, voornamelijk door verschillende opvattingen over de kerkelijke leer. Drie daarvan, de Nederlandse Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerk en de Evangelisch-Lutherse Kerk probeerden in 1961 door een 'Samen op Weg' proces nauwer samen te werken. Het duurde nog tot 2004 voordat de drie fuseerden en de Protestantse Kerk Nederland (PKN) ontstond. Er zijn nauwelijks conflicten meer omdat men in gemeenten op plaatselijk niveau homogeen in opvattingen is.

Nico Steenvoorden

De schoenpoetser

*De man die zich geknield buigt naar voeten
in gloeiende hitte
onderdanig zittend
zich verplaatst tussen veel benen
zich inspant glans te geven
aan zwartvle schoenen
en jeugdige schoonheid aan voeten
zijn benen steken in schoenen
met gaten
Jij, voorbeeld van zelfverzaking,
leer egoïsten wat geven is
laat de minachting voor je lijf je niet deren
jij leeft met een gave, trotse geest
vromer dan vromen
die het leven besteden aan huichelend knielen
Jij stijgt boven hen uit al zouden ze
in het sterrenbeeld Gemini wonen
Hij staat op terwijl de mensen gaan slapen
en de duisternis in de verte zich mengt met het licht
Hij ziet dat zijn moeder beide kinderen toespreekt
en ze voedt zonder eten
Hij komt bij haar om de tranen van verdriet in haar ogen
en in zijn ogen te drogen.*

(Jamal Addine Aloumari, vertaling C. Nijland)

'Niet zo lang geleden was ik in Rabat. Ik liep door een straat waar tientallen schoenpoetsers zaten. Zij worden door de lokale autoriteiten beschouwd als uitschot, en door de meeste klanten als werktuig, verder het aanzien niet waard. Een van hen zag ik een boek lezen, een drama van Shakespeare, in het Frans. Ik durfde hem niet aan te spreken en liep aanvankelijk door. Maar mijn nieuwsgierigheid won het van mijn beschroomdheid en ik liep terug. Terwijl ik mijn schoenen liet poetsen, vertelde hij me dat hij filosofie had gestudeerd, maar geen werk had kunnen vinden. Hij kon zich financieel net redden, maar geld voor een fatsoenlijk huis, laat staan een gezin, zat er niet in.

Aan deze man denk ik als ik het gedicht van Jamal Addine Aloumari lees. Aloumari trekt zich het lot van schoenpoetsers wél aan, geeft hen een gezicht. Hij wijst ons op de arrogantie waarmee klanten zo achteloos gebruik maken van hun diensten. Het vreemde van het alledaagse tonen, het onbespreekbare bespreekbaar maken: dat is voor mij een belangrijke functie van poëzie. Niet voor niets zijn dichters vaak luizen in de pels van autoritaire machthebbers. Zij schrijven over de onderhuidse woede, het onrecht en het verdriet in een samenleving, vaak met gevaar voor eigen leven. Iedereen in de Arabische wereld groeit op met poëzie, al vond ik dat als kleine jongen niet altijd leuk. Op mijn vierde werd ik door mijn vader naar de moskeeschool gestuurd, om klassiek Arabisch te leren lezen en schrijven. Als onze gedachten even afdaalden, waren een paar ferme tikken met een stok je deel. Het goede was dat ik de Koran leerde lezen als één groot gedicht.

Het eerste woord van de eerste openbaring is: Lees! Een verstrekkende opdracht in een van oudsher orale samenleving, want voor lezen is immers onderwijs vereist. Hoe zou het Midden-Oosten er nu uit hebben gezien als leiders in de loop van de geschiedenis deze opdracht ter harte hadden genomen? Lees! is ook de titel van de bloemlezing die ik op verzoek van het Rotterdamse festival Poetry International heb samengesteld. Vanwege het vijftigjarig jubileum van Poetry heb ik vijftig gedichten uit de wereldpoëzie gekozen. Lees! is een uitnodiging om nieuwsgierig te zijn, en je hart te openen voor een ander.

Ahmed Aboutaleb
(Beni Sidel, Marokko, 1961) burgemeester van Rotterdam

Uit: *VolZin*, 8 augustus '19 (ingekort door red.)

Uit de Gemeente

BEDANKT

Ik wil u allen hartelijk bedanken voor het fleurige, bloemrijke boeket dat ik voor mijn verjaardag (80) mocht ontvangen.
Ik heb er lang van kunnen genieten!

Sanny de Graaf

Op Zondag 2 juni ontving ik een schitterend bouquet, plus de lijst met handtekeningen en gelukwensen voor mijn 92ste verjaardag die op die zondag viel. In mijn hele leven heb ik op mijn verjaardag nooit eerder om 10 uur al 52 gelukwensen mogen ontvangen, wat geweldig! Het bouquet bleef lang mooi! Allen hartelijk dank,

Henk Duker

Hartelijk dank voor het mooie witte boeket met daarbij de lijst met namen van alle aanwezigen, alsook de felicitatiekaarten die ik ter gelegenheid van mijn 75e verjaardag mocht ontvangen.
Vriendelijk groet,

Hannah Bogman

Heel erg bedankt voor het vaasje met prachtige bloemetjes dat ik kreeg voor mijn 92ste verjaardag.
Ook met de bijbehorende namenlijst was ik heel blij.
Groeten,

Rie Blanjaar

Ter gelegenheid van onze beider verjaardagen eind mei/begin juni ontvingen wij de prachtige bloemen van de Pinksterdienst.
Hartelijk dank hiervoor.

Alie en Wim Ruessink

Ter gelegenheid van mijn 80ste verjaardag heb ik op 19 mei een zeer fraai bloemenboeket ontvangen. Mijn hartelijke dank hiervoor.

Hans Terpstra

Hartelijk dank voor de felicitatie van mijn 85ste verjaardag. Een mooi boeket met fleurige bloemen en de handtekenbrief werden ons door Paulien Rabbers gebracht namens de kerkgemeenschap.

Reinier Gerritzen

Lieve mensen,
We willen jullie hartelijk bedanken voor alle mooie bloempakketten, die gepaard gingen met felicitaties en steunbetuigingen voor verjaardagen, lustra van huwelijksdagen en markante momenten in de ontwikkeling van de gezondheid. Je realiseert je dan dat je al een kleine vijftig jaar lid bent van een unieke gemeenschap, de gemeenschap van onze kerk. Daarvoor zijn we oprecht dankbaar!

Joke en Pieter den Hamer

Evensong in de Cathrien

15 september 2019, 17.00 uur
Capella Vesperale o.l.v. Fred Vonk
Organist Gerard Habraken
Voorganger Bernadette van Litsenburg

Voor informatie over de volgende Evensong verwijzen wij naar onze website www.capellavesperale.nl
Informatie over de orde van dienst kunt u een week voorafgaand aan de dienst vinden op dezelfde website.

Stichting Oecumenische KoorVespers Eindhoven
p/a Lenningenhof 18, 5625 NT Eindhoven
secretaris@capellavesperale.nl
Tel 06-10801047

Kerkdiensten

KERKDIENSTEN ST.-OEDENRODE

01 september 10.00 uur: Mw. J. Nieuwenhuizen
15 september 10.00 uur: Ds. G. Baerends
Dienst van Schrift en Tafel

29 september 10.00 uur: Ds. R. Wijkhuizen
13 oktober 10.00 uur: Mw. C. Pumplun
27 oktober 10.00 uur: Mw. ds. B. van Litsenburg
Dienst van Schrift en Tafel

10 november 10.00 uur: Mw. J. Nieuwenhuizen
24 november 10.00 uur: Ds. S. de Vries
08 december 10.00 uur: Mw. ds. W. van Seventer
22 december **GEEN DIENST**

KERKDIENSTEN SON

08 september 10.00 uur: Mw. P. Zweers
Startzondag/gemeenteberaad
m.m.v. de cantorij

22 september 10.00 uur: Ds. G. Baerends
m.m.v. maandagochtendgroepen
06 oktober 10.00 uur: Ds. M.J. Op den Brouw
20 oktober 10.00 uur: Mw. P. Zweers
03 november 10.00 uur: Mw. P. Zweers,
Gedenken overledenen
m.m.v. de cantorij

17 november 10.00 uur: Ds. R. Wijkhuizen
01 december 10.00 uur: Ds. G. Baerends
Dienst van Schrift en Tafel

15 december 10.00 uur: Ds. C. Mondt

Familieberichten

OVERLEDEN

16 mei Mw. Sia Markvoort-Windig, Lochem, 90 jaar
31 mei Mw. A.D. Samplonius, Elbelaan 9, 5691 MG Son, 91 jaar
04 juni Mw. I.J. van Schaik-van't Sant,
Vondelstraat 41, 5691 XB Son, 79 jaar

17 juni Ds. J. Nennie, emeritus predikant, Houten, 88 jaar
11 juli Dhr. A. Veenendaal,
Zwembadweg 15, 5491 HP Sint-Oedenrode, 75 jaar

19 juli Mw. H. Prins-de Jong, Scheldelaan 10, 5691 HR Son, 43 jaar
02 augustus Dhr. W.F. Veerman, Tollensstraat 3, 5691 XL Son, 88 jaar
09 augustus Mw. G. Bosgraaf-van der Til,
Rijckevorsel v. Kessellaan 3, 5491 GD Sint-Oedenrode, 83 jaar

Laten wij meelevens met de nabestaanden en hen dragen in onze gebeden.

LOKALE OMROEP SON EN BREUGEL 'DE EENHEID'

Diensten in Son worden uitgezonden op het UPC kabelnet FM 94,4 MHz en via het Internet: www.kerkomroep.nl

Wegwijzer

KERKGEBOUWEN

Kerk van de Eenheid in Christus, Zandstraat 26, Son, tel. 0499-477757.
Beheerder: dhr. P. Greijdanus, tel. 06-18625439.
Knoptorenkerk, Kerkdijk 8, St.-Oedenrode, tel. 0413-479067.
Contactpersoon voor gebruik of verhuur: dhr. P. de Koning,
Stichting 'Knoptorenkerk', tel. 06-23916912.

KERKELIJK WERKER

Mw. P. Zweers,
tel. 06 587 744 50
e-mail: kerkelijkwerker@pgsintoedenrodesonenbreugel.nl
Werkdagen: maandag, woensdag en donderdag.
Open spreekuur: elke donderdag van 10.30-12.00 uur.

COÖRDINATOR KERKDIENTEN

Mw. R. van der Lugt, tel. 0499-474227, e-mail: lugt.kerk@kpnmail.nl

KERKELIJK BUREAU

Postadres: Postbus 197, 5690 AD Son.
Het kerkelijk bureau is gevestigd in de kerk aan de Zandstraat in Son en is iedere donderdag geopend van 09.00-11.00 uur.

KERKENRAAD

Scriba: dhr. A. F. Vink,
tel. 06 239 565 20, e-mail: scribaat@pgsintoedenrodesonenbreugel.nl

AMBTSGROEP BEHEER

Secretariaat: Postbus 197, 5690 AD Son.

- De kerkelijke bijdragen kunnen worden overgemaakt naar bankrekening NL78 ABNA 0482 3701 65 t.n.v. de Protestantse Gemeente te St.-Oedenrode, Son en Breugel.
- Rekeningen kunnen worden gestuurd naar de penningmeester via het kerkelijk bureau.
- Wijzigingen in persoonsgegevens in verband met geboorte, huwelijk, overlijden of verhuizing s.v.p. doorgeven aan de ledenadministratie via het kerkelijk bureau. Een geboortekaartje of verhuisbericht is voldoende.

DIACONIE

Secretariaat: Postbus 197, 5690 AD Son.
Bankrekening: NL45 RABO 0148 2257 21 t.n.v. Diaconie van de Protestantse Gemeente, St.-Oedenrode, Son en Breugel.

Werkgroep Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO)
Bankrekening: NL79 INGB 0003 7524 98 t.n.v. Werkgroep ZWO te Son.

FAMILIEBERICHTEN

Voor plaatsing in dit blad op te geven aan dhr. T. Waanders, Hoogenberg 5, 5691 DN Son, tel. 0499-472721, of door toezending van geboortekaartje, huwelijksaankondiging of rouwannonce.

CONTACT

Voor vraag om contact en/of bezoek, om welke reden dan ook kunt u bellen:
Voor Son en Breugel: Mw. A. Kauffmann, tel. 0499-471879.
Voor Sint-Oedenrode: Mw. T. Siertsema, tel. 0413-287697.

HULPGROEP 'OMMEKAAR' ST.-OEDENRODE

Verricht hand- en spandiensten. Telefonisch te bereiken:
maandag van 09.30-10.30 uur, tel. 0413-472066 (b.g.g. 0413-474765) en
donderdag van 12.30-13.30 uur, tel. 0413-474765 (b.g.g. 0413-472066).

WEBSITE GEMEENTE

www.pgsintoedenrodesonenbreugel.nl

INTERKERKELIJK DIACONAAL OVERLEG

Mw. Chr. Drubbel, e-mail: chrisdrubbel@gmail.com

VRIJWILLIGERSSTEUNPUNT

Bereikbaar via het CMD, tel. 0499-491470, op werkdagen van 9.00-13.00 uur (telefonisch bereikbaar tot 17.00 uur).
of via e-mail: vrijwilligerssteunpunt@levgroep.nl
Inloopspreekuur vrijwilligers: maandagmiddag van 13.00-15.00 uur in het CMD, Europalaan 2, 5691 EN Son en Breugel).

ARM-IN-ARM GROEP

Mw. D. van den Nieuwenhuijzen, tel. 0499-475697.